

Ceny zbožia.

V živote poľného hospodára snáď najväčší význam majú ceny zbožia. Počas ten čas, keď chce zpeňažiť svoju úrodu, aby potom mohol zadosť urobiť svojim občanským a cirkevným povinnosťam. Pokým je úroda na poli, do tých čias je ovocie práce hospodárov najväčšmi vystavené pohromám živelným a ač aj vtedy, keď je úroda už v sýpkach, tak ako všetko naše šťastie i nešťastie leží v ruke Pána, predsa v tom čase hospodár už menej obáva sa živelných pohrôm a teraz viac od jeho rozsáfnosti závisí, jaký osôh prinesie mu úroda.

Netrpí pochybnosti, že každý hospodár po zatve s veľkou pozornosťou sprevádza ceny zbožia, lebo veď každý by rád čo najlepšie predal svoju úrodu. A dobrý gazda, ktorý má zbožie na predaj, musí byť v tomto ohľade tým opatrnejší, lebo veď ceny zbožia často menia sa behom jedného dňa. Tejto ustavičnej mene ceny zbožia nutno pripísať, že radu dať hospodárom, kedy majú predávať svoje zbožie, je zhoľa nemožno, pretože len sám hospodár môže najlepšie vedieť, kedy je pre neho najpríhodnejší čas ku predaju zbožia.

Ovšem, čo sa týka doby predaju zbožia, najhoršie stoja mali chudobní gazdovia, ktorí svojimi núdzovými pomerami odkázaní sú predal zbožie čím skôr, aby mohli poplatiť svoje dlžobnosti. Takíto gazdovia nútení sú svojimi dlžobami predal ovocie svojej celoročnej práce prvému kupcovi, ktorý sa ukáže a veľmi často za cenu, jakú kupec ponúka. A to je veľká chyba, lebo najčastejšie sa stáva, že po istom čase po zatve cena obilia podskočí a tak ten gazda o ten rozdiel v cene býva ukrátený. Takémuto gazdovi, bohužiaľ, niet pomoci, lebo jeho dlžoby sú príčinou toho, že nie on, lež dlžoba mu rozkazuje, kedy má predal svoju úrodu. Takýto gazda predovšetkým musí sa striasť dlžob, tohto zárodku všetkého zlého, aby slobodne, dľa svojho najlepšieho zdania mohol predal úrodu vtedy, keď to za najlepšie považuje.

Samo sebou rozumie sa teda, že gazda, ktorý nenie zadlžený a ktorý môže počkať až ceny obilia podskočia, je v omnoho lepšom postavení než tamten. Nielen že je nie nútený predal obilie za facku, lež vyčkávaním lepších cien sám vplýva

na pozdvihnutie ceny, lebo čím menej obilia je v obchode, tým jeho cena väčšmi postupuje.

Ale od takéhoto gazdu, ktorý môže čakať s odpredajom zbožia, vyžaduje sa tá najväčšia opatrnosť, lebo, ako už rečeno, ceny zbožia menia sa často behom jedného dňa. Takýto gazda vždy musí mať pred očima, že aj čakanie s odpredajom zbožia môže byť osožné len po istú dobu, po istý čas. Tak predovšetkým musí mať na zreteli, že aj zbožie vysušením trať na váhe. Odborníci totiž viacročnými pokusami dokázali, že ztrata na váhe behom jedného roku pri razi a pšenici obnáša 3%, pri jačmeni a ovsi 3 1/2%, pri luskovinách 6%-ov a pri repe 12 až 15 percentov. Ten gazda teda, ktorý čaká na lepšie ceny, dľa času má rátať na túto ztratu na váhe.

Ďalej musí mať na zreteli aj tie okolnosti, ktoré cenu zbožia pozdvihly. Tak znal som jedného gazdu, ktorý počas srbsko-bulharskej vojny v rokoch osemdesiatych mal asi 50 meríc pekného ovsa na predaj. Cena ovsa stúpala vtedy rýchle, až platili za mericu vyše 8 zlatých. Nás gazda čakal a keď mu radili, aby už predal svoj ovos, vždy odpovedal, že až potom ho predá, keď dostane za mericu 9 zlatých. Čakal teda ďalej. Jedného dňa však prišiel chýr, že Srbov pri Slivnici zbili, nastalo prímerie a na druhý deň cena ovsa klesla až na 6 zlatých. Taká býva špekulácia, keď sa človek nevie uspokojiť so slušným osôhom.

Takéto pády bývajú veľmi časté a gazda sklamaný v svojich prehnanych nádejach môže sa potom zlobiť len sám na seba, že nevyužil vhodný čas ku odpredaju zbožia a zo svojej špekulácie má len škodu. Podobné pády ale zároveň aj najlepšie svedčia, nakoľko je nemožno ustáliť dobu k odpredaju zbožia.

Jako však vo mnohých takýchto šteklivých otázkach, najlepšie je zadržal prostrednú cestu, ktorú i zlatou cestou nazývame, pretože tou najzdarnejšie možno dôjsť žiadúcného cieľa. Keď gazda vidí, že sú ceny slušné, nech teda na vysoké ceny nešpekuluje; ale keď sú ceny nízke a nenie nútený predal, nech svoje obilie nevyhadzuje za cenu takú, ktorá by mu len škodu priniesla.

Slovo k rodákom.

September bol požehnaný mesiac. Mnohé volebné okresy mali zatvu. Krajinskí vyslanci navštívili svojich voličov, aby im vzdali počet zo skutkov svojich na sneme. Mnohé okresy túto zatvu postrádaly, ich zástupcovia sa neukázali, lebo alebo nemali čo povedať voličom, alebo vôbec na nich zabudli.

Ľud v celku a v čiastkach málo číta noviny, a najmenej také, alebo z takých to, z ktorých a z čoho by sa o činnosti snemu a politických stránok dočítal, poučil a orientoval. A preto peknú povinnosť plní ten, kto keď to aj nemusí, zájde k ľudu a poučí ho poriadne o krajinských veciach, o tých a takých veciach, o ktorých alebo málo čo, alebo keď aj niečo,tedy zväčša zle vie. Lebo veď mnohí starajú sa o to, aby ľud plano bol poučený.

Medzi viac inými dve neobyčajné reči počuli, vlastne najviacerí čítali sme. Jedna bola vo Veľkom Várade, druhá ale v Jászberényi povedaná. Vážne, závažné slová tam padly na pôdu úrodnú, ktorých slov význam roky pocítia.

Šedivý stavec jeden, druhý muž v tak zvanom najlepšom veku, no obidvaja bojovníci, vyprobovaní bojovníci vlasti. Osvedčili sa tedy mužovia nielen vôbec na slovo vzatí, lež tí a takí, z ktorých jeden minulosť repräsentuje, druhého ale verejná mienka s budúcnosťou do úzkeho spojenia donáša. Minulosť v moci, budúcnosť v nádeji. Jedon tvrdý čo skala, ba od dávna oné bralo, na ktorom sa už nejedna vlna zlomila; druhý jemný, mnohosľubný, prajný.

A výrok obidvúch je nielen podobný, lež v mnohom úplne jednaký, menovite v tom, čo sa posúdenia a odsúdenia onoho smeru týka, ktorý do našej pokojnej vlasti, medzi spokojných spolubratov nesvár, zášť a rozbroj donáša. Ktorý z cudzozemska nesvedomite k nám vlečený a tu nezabožcami pestovaný schopný je toho, aby sväzky rodinné i národné potrhá.

Protestant i katolík, oba mužovia i v cirkvách svojich nie poslední, lež všeobecnú úctu i tam požívajúci, oba zaujali rozhodné stanovisko oproti klerikalizmu, ktorý u nás ľudárstvo repräsentuje. Odsúdenia, prísneho, ťažkého odsúdenia dostalo sa ľudárom jak od Tiszu tak od Apponyiho. A súd ten bol oprávnený lebo bol zaslužený. Nesčíslne príklady máme pred očima, za sebou i okolo seba. Ale ľudári, zdá sa, že ani sa len nepozastavia nad odsúdením ich záhubného smeru skrz mužov, ktorí sami dvaja toľko zavážia, ako veľiký kus verejnej mienky.

Ľudárov netkne sa nič. Hany, karhania si nevšimnú, lebo nie sú citelní. Oni len svoje hudú,

ako komedianti na jarmoku, veď ich cieľ nie je presvedčiť, lež opojiť a omámiť.

Najnovšie povstalo hnutie a to na povolanom a oprávnenom mieste oproti takzvanej «nečestnej konkurencii.» Nuž takúto nečestnú konkurenciu prevádzajú ľudári. Lebo hovoria ľudu nepravdu. Čo svetu v politickom ohľade núkajú, to sme už opätne spomínali, ale čo potárajú len o rozmeroch ich pohybu, to je až na posmech. Vedia dobre, že pospolitý ľud sfa ovce v hrbach sa drží a rád sa k väčšine pripojí. Toto by tedy radi pravdomluvní (?) ľudárski pátri použiť k svojim cieľom tak, že bez všetkej hanby a studu tvrdia — ako pravdivé, vie celý svet, — že v krajine najviac prívržencov má ľudárska strana. Ba akýsi blázon už i to roztruboval, že ľudárska strana v každom volebnom okrese má viac prívržencov, ako všetky ostatné politické strany dovedna.

Vedľa tohto by tedy budúci snem so samých ľudárov pozostávať musel, lebo keď oni v každom okrese sú vo väčšine, len nebudú tak pošetilí, žeby svoje isté mandáty iným jednoducho darovali.

Pravda, že takéto tvrdenia ľudárske sú zúmyslným mámením, vedia to oni dobre, a predsa používajú i to, lebo o čestnej konkurencii, tak sa zdá, ani len tušenia a pochopu nemajú. Najsmutnejším ale je i zostane tá okolnosť, že takýmto pokračovaním trpí úcta stavov, zvyklá sa viera i dôvera posiaľ učenej vrstve zaslúžene patriaca a ľud je len za blázna považovaný.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Uhorskí ministri u kráľa. Ministerský predseda Széll a finančný minister Lukács boli v utorok vo Viedni na výsluchu u kráľa. Ministerský predseda prednášal kráľovi bežné záležitosti, finančný minister ale predniesol do podrobná krajinský rozpočet na budúci rok. — Toho samého dňa bola aj spoločná ministerská porada, na ktorej sa radili hlavne o v Bosnii a Hercegovine stavať sa majúcej železniciach.

Nový strážca koruny. Medzi prvé činnosti 8-ho októbra zísť sa majúceho snemu bude patriť vyvolenie nového strážcu koruny, ktoré sa uprázdnilo odumretím Jozefa Szlávyho. Dľa najnovších chýrov kráľ na prvom mieste bude odporúčať snemu k vyvoleniu grófa Júliusa Szapáryho, bývalého ministerského predsedu, v ktorom páde aj snem jednohlasne zvolí na prvom mieste odporúčaného.

Zmena medzi főlšpánmi. V politických kruhoch povráva sa, že Ludvik Kürthy, főlšpán liptovskej a orav-

skej stolice bude najbližšie vymenovaný za fšišpána do zvolenskej stolice a že fšišpánstvo liptovskej stolice obdrží Aristid Szmrecsányi. Za fšišpána do Oravy udajne bude vymenovaný vicešpán Jozef Csillaghy. O zmene medzi fšišpánmi sa teraz tak mnoho hovorí, že takéto chýry treba len veľmi opatrne brať. Tak aj chýr o preložení Kúrthyho tiež netreba pred časom brať za hotový peniaz.

Ochrana uhorského priemyslu. Právomocnosti sa teraz často zaoberajú s vyvíňovaním akcie v záujme chránenia krajinského priemyslu. Je známo, že vynalezaví fabrikanti cudzozemskí voči tomu potešiteľne vzťahujúcu sa pohybu, aby obecenstvo dávalo prednosť výrobkom tuzemským, poradili si tak, že svoje články opatrujú falšnou známkou, vignetou, ktorá má svedčiť za to, že ich výrobky sú výrobky uhorské, čím nemalo zavádzať kupujúce obecenstvo. Viac stolíc v tejto záležitosti zaslalo príписы na snem, v ktorých žiadajú, aby cieľom ľahkého poznania krajinských výrobkov ustálená bola *všeobecná ochranná známka* a tí, ktorí by túto známku neoprávnene užívali, aby boli stíhaní takým trestom, aký je určený v zákone pre prečin falšovania ochranných známk.

Sjednodušenie administrácie. Tá chvályhodná činnosť, ktorú v záujme sjednodušenia administrácie bol započal ministerský predseda aj čo minister vnútra, dosla všade zaslúženého uznania. Všetci ministri vydali obežníky k podriadeným úradom, ktorými tiež vyzvali, aby na budúce nepotrebné oznamovania nezasielali k vyšším vrchnostiam a aby vecné predostrenia ich boli čím kratšie a jadrnejšie, čím sa pri vyšších úradoch mnoho práce usporí. — Takéto napomenutia úradov neboly ani najmenej zbytočné, lebo udaly sa pády, že jednotlivé nižšie úrady aj vtedy podaly zprávy vyšším vrchnostiam, keď ani nemaly čo oznámiť. A takéto prázdne, zbytočné príписы musely sa protokolovať a všade vybavíť. — Kofké mrhanie času!

Všeobecné spočítanie obyvateľstva prevedie sa v prvých dňoch budúceho roku. Aby sa toto spočítanie previedlo po celej krajine rovnako, dľa jedných a tých istých zásad, štatistický úrad poveril viac svojich úradníkov, aby jednotlivým právomocnostiam daly potrebné úpravy, ktorých sa majú držať pri prevedení všeobecného spočítania.

Nová neodvislá strana. Jako vieme, snemová neodvislá strana delí sa na dva zlomky. Silnejší, viac členov počítajúci zlomok stojí vod vodcovstvom Franca Kossutha, ten menší ale 7 členov počítajúci, uznáva za svojho vodcu Gabriela Ugrona. Z príležitosti blíženia sa všeobecných volieb namáha sa niekoľko politikov na utvorení tretieho zlomku neodvislej strany. Tento nový zlomok okrem známych bodov neodvislej strany vezme do svojho programu aj nové body, asíce všeobecné tajné hlasovanie, progressívny, postupný daňový systém a slušné riešenie robotníckej otázky. Jako z tohto vidno,

tento nový zlomok neodvislej strany prijal do svojho programu blavné požiadavky socialistov.

Preloženie arcikniežata Leopolda Salvatora. Arciknieža Leopold Salvator bol po tieto dni preložený z Viedne do Záhrebu. Toto neočakávané preloženie vzbudilo v Horvatsku veľké a nemilé prekvapenie. Menovaný arciknieža totižto býval čo vojak už veľa rokov v Záhrebe, takže ho Horvati považovali celkom za svojho a teraz ho utratili; asíce utratili ho z politických príčin. Arciknieža Leopold Salvator najnovšie gratuloval diakovárskemu biskupovi Strossmayerovi k jubiléumu 50ročného biskupstva. Aby toto gratulovanie nemohlo sa tak vykladať, že s politikou Strossmayera súhlasia aj dvorné kruby, menovaný arciknieža bol hneď preložený do Viedne. — Jako vieme Strossmayer sleduje panslavskú politiku a prívrcenci jeho snívajú o južnom veľkom slavianskom štáte, ku ktorému má patriť aj Horvatsko a Slavonia, čiastky uhorskej svätošefanskej koruny.

Jakí katolíci sú Iudárski ablegáti? Že Iudová strana roznečováním nesvárov medzi obyvateľstvom krajiny ani najmenej nechová sa kresťansky, to sme my už dávno dokázali a že menovaním sa katolíckou len zneužíva ten názov, to dokazujú sami Iudári pri každej príležitosti. Čanádsky biskup *Desceffy*, ako potomok niekdajšieho čanádkeho biskupa sv. Gellerta, ktorého naši pohanskí predkovia s budínskeho vrchu, ktorý od tých čias pomenovaný je dľa jeho mena, vrhli do Dunaja, minulý týždeň viedol veľkú processiu do Benátok, do rodiska sv. Gellerta, kam boly aj jeho zemské pozostatky odvezené a v chráme sv. Donáta uložené. Processia bola skvelá a Benátčania pekne uvítali pútnikov uhorských že tak uctia pamiatku svojho niekdajšieho biskupa. Processia mala teda veľký význam a súčasťnili sa na nej ablegáti všetkých snemových strán, *len z Iudovej strany neboly tam ani jedného ablegáta*. Liberálnu stranu, ktorú Iudári nazývajú zednárskou, zastupovali *traja ablegáti*, Kossuthovskú jeden a Ugronovskú tiež jeden ablegat. *Len Iudovú stranu nezastupoval nikto*. — Hja, Iudárom sa jedná len o balamutenie Iudu.

Z Číny. Číňania chcú pokoj. Čínsky cisár totiž telegrafoval nemeckému cisárovi, že je hotový potrestať tých kolompošov, ktorí zapríčinili vzburu proti kresťanom a priniesť obeť u hrobu zavraždeného nemeckého vyslanca Kettelera. Nemecký cisár odpovedal, že ak kolompoši budú zaslúžene potrestať a život a majetok, jako i slobodné vyznávanie kresťanskej viery cudzincov zabezpečené, tak hotový je podať priateľskú pravicu čínskemu cisárovi. Stojí teraz na Číne, aby nemeckého cisára uspokojila, lebo keď sa tento uspokojí, uspokojia sa aj ostatné mocnosti a potom môžu začať vyjednávať o pokoj a o nahradení tých škôd, ktoré Číňania narobili kresťanom.

~ ~ ~ M a r i n e. ~ ~ ~

Vidaval som v noci hviezdy, —
Vo dne — kvety po úbočí,
A dnes už viac nič nevidím :
Iba tvoje sivé oči.

Spevy, hudbu, ston slávika,
Ba i hromov desné hluky
Nepočujem — krásne žieňa :
Iba hlasu tvojho zvuky.

— Páli slnko vraj . . . i oheň,
— Skúsilas' to iste i ty, —
A vidíš hľa : — vrelejšie sú
K tebe môjho srdca city.

— Ale toto pochybou mi
Naplňuje myseľ veľkou,
Mne tak zdá sa, že si bola,
Ba že aj si — učiteľkou.

Len raz si mi ruku stisla,
Očká v moje ponorila :
A už si ma — tak úchytkom —
Milovať fa naučila.

Nuž a nad to v svete celom
Nenájdem viac lepšej vedy —
Ako dobre, že som sa ju
Naučil už — naposledy.

III. Úvahy o potravných a úverkových spolkoch.

(Dokončenie.)

— Poskladal *Kysučan*. —

— Ej, však ste dnes dobrej vôle, kmotor Michal. Snáď ste si len nepreliali gágor, alebo máte dajakú rodinnú radosť, alebo ste snáď vyhrali na lósoch?

— Teda už ste vy len, kmotre Ondrej, neznámy cudzinec na tejto zemi, riekol Mišo. Nevideli ste tú našu zatemnelosť a slepotu, a teraz našu poctivú obec stihla veľká radosť a vy o tom celkom nič neviete. Veď práve prišiel som odtiaľ, a vy sa ma pýtate, že už teda, prečo je moja tvár taká naradovaná? Pravda ste veľmi zvedavý vedec, čo sa aj mohlo stať? Veľkú, chýrečnú vec sme dnes započali, ba že sme ju už dávno započali medzi sebou na papieri, ale teraz ju už aj do života uvedieme, vyskúsime, či to obstojí, čo sme vyfundovali.

— Kmotre Mišo, ale dnes pomútene vyprávate. Vypovedzte už raz, čím vás očarila tá naša obec, lebo ma už veľmi zvedavým robíte.

— Počúvajte, kmotre Ondrej. Dnešného dňa sme otvorili náš sklep. Rozumeli ste? Náš spoločný sklep, ktorý ináč aj potravným spolkom menujú. Oh, keď by ste vedeli, jako mi bije srdce, že sme už raz konečne tú záhadnú otázku vyvarili, budeme mať a či nebudeme mať náš spoločný sklep? A hľa, už ho máme, teraz už tam budeme kupovať naše domáce potrebnosti, a po neváč my by sme boli gazdovia nášho sklepu, my sami sebe predávame tovar. Viete, pochopíte-li

to vašim rozumom čo to má znamenať? No teda vám poviem, rozoženieme kšeftovníkov, ktorí na našej masti ztučneli, zlý tovar nesmierne draho nám na krky vešali, keď nás dostali, potom nás poriadne vysmiali. Teraz už bude vec naopak, oni budú plakať a my sa budeme smiať. Budú plakať, lebo sklepy pijavíc a úžerníkov zostanú prázdne, my sa ale budeme smiať, lebo príjdeme k dobrému tovaru za najľavnejšiu cenu. Vy musíte raz prísť do nášho sklepu. Oboznámte sa s ním. Tam vidíte rozličné korenie, papriku, škoricu, vanilliu a výborné hrebíčky, tam môžete dostať dobrého druhu sviečky, naftu, štvorakú múku, lacnú kávu a rižu, cukor, hrach, šošovicu, fazuľu, lekvár, haringy a iné týmto podobné potravné články sú tam vo veľkom množstve. Hrdlo vyplakujúce látky a hrdlové masti v podobe papramorgu volajú, vábia nás, aby sme si zaliali pár kvapkami náš ziaľ a trpkosť. Čo nám len srdce zažiada, to všetko zaopatrí sklep. Ale že, kmotre, prídte raz do toho nášho sklepu. Obzrite si ho náležite, skúste, že jaké požehnanie prinesie svojim časom nám gazdom a potom mi dáte za pravdu, že kmotor Michal uesmial sa bez príčiny, keď sa utvoril v obci potravný spolok.

— Perse už kmotre Michal, vaše slová s podakovaním beriem v známosť a činím ten sľub, že v čas príhodný nezadlho obzrem si sklep, jako a čo sa vám darí.

Žena Ondreja Spozdilého išla zo «spoločného sklepu». Chrbát mala ohnutý pod košom, v ktorom bol rozličný tovar napakovaný. Ešte i v rukách niesla jedno-druhé.

— Odkiaľže, odkiaľ, sestrička, — osloví ju starý pán notár, — či snáď zo spoločného sklepu?

— Odtiaľ veru, pán notárko. Jako môj starý dostane mesačný plat od panstva, odovzdá mi ho, aby som nakúpila čo nám treba, žeby sa peniaze nerozkoťľaly. Lebo od kedy sa otvoril spolkový sklep, neberieme na úver. A nech mi uveria, pán notárko, jako by sme teraz, keď neberieme na úver, s menej vyšli a lepšie si vážime tovar.

Starému notárovi sa skvelý oči od radosti.

— Hej síce, — pokračovala žena, — ešte má vždy veľa nepriateľov tento požehnaný spolok.

— Smutná skúsenosť — hovoril notár.

— Aj teraz, jako som sa stretla so švagrom Konečným, veľmi som sa rozjedovala.

— Jako, jako sestrička?

— To hovoril, že v našom sklepe je všetko drahšie, nežli u kramára.

— To môže byť, sestrička, lebo som počul to, že kramár dobre snížil cenu svojho starého tovaru.

— A ja viem. To hovoril, že dotiaľ bude nižší cenu, pokiaľ nezničí spoločný sklep.

— No, vidíte, — riekol usmievave notár — my sme mu teda nenie nepriateľmi. My ho nechceme zničiť. On má taký zlý úmysel. No, ale uvidíme, kto vydrží. Ten-li, kto páli, alebo ten, kto chce dobrobyt ľudu. My nespustíme z ceny ani jemu, ani nikomu druhému k vôli. Ale ani získať nechceme.

— Aj to rozchyroval, že v spoločnom sklepe je falošná miera. Že jeho vedúci aj z toho, aj z tamtoho odoberie.

— Nuž teda, že či je naša miera opravdová alebo nie, to má predstavenstvo obce každý deň právo opozreť. A že či náš sklepnik odoberá (ujíma), to môžu zas kupujúci skúsiť v každom páde. Tam je na jednom malom stole pre obecnosť miera, môže si hneď premerať.

— Tak je, pán notáriuško.

*

Bolo v sobotu podvečer, keď som prišiel do Drobiec. S mojím priateľom sme sa prešli potom do prostred dediny, kde som nad sklepom jedného úhľadného domu toto čítal:

„Drobický potravný spolok“

— Ej, — riekol som môjmu priateľovi — to môže byť hodná obec.

— Počkaj len, — odvetil mi priateľ — hneď budeš svedkom jedného výjavu.

A skutočne tak bolo. Ženy, deti, odrastli ľudia išli, odchodili zo sklepu a do sklepu. Niesli v ruke jednu-dve fľašky sfa krištáľ čistého vína... Oslovil som jednu ženu...

— Komu to nesiete tetička to víno?

— Ale nuž takto v sobotu večer vždy prinesiem môjmu starému jednu fľašku vína. Z toho zostane potom ešte aj na sv. nedeľu. Lebo môj starý už teraz ani nevkróčí do krčmy. Ale keď si zaziada trochu čistého nápoja, prinesiem mu. Lebo v našom sklepe merajú víno od nášho panstva. Je ono duša moja lacné, a také čisté, jako ten olej. Jedon-dva pohárky sú opravdový liek. Jestli neráčia pohrdať, môžu aj koštovať.

A ja som veru aj okoštoval. Také bolo, jako žena povedala.

— Hej pane, — riekla potom tetka, — ozaj predtým pili tu ľudia zlé, so špiritusom sobášené vína. Nielen majetok ubýval, zárobok plával, ale slablo aj zdravie ľudské, lebo človek od neho bol taký, jako divý zver.

— Bože môj, — riekol som môjmu priateľovi. — Teraz už zas máme úrodu vína. Jaké požehnanie by to bolo, keď by sa v každej obci mohlo odpredávať a manipulovať víno, jako tu v Drobieciach.

*

— Čo vám je Gabriš, — oslovil ho pán kaplán...

— Mám mnoho nerestí, velebný pane, ani ich nemôžem naraz vypovedať.

— Teda podte ku mne a potom otvorte srdce vaše.

Aj vošli do izby pána kaplánovej.

— Teda veru ja ešte ani teraz neznám kupovať zo spoločného sklepu, velebný pane.

— Teda nie? A potom prečo nie?

— Nevládzem sa od kramára vyslobodiť. Mám reštanciu. Pravda, polovicu mi odpustil, len aby som aj ďalej bral na úver. Na druhú polovicu ale som mu vystavil zmenku. Od tých čias som zas na reštancii až po krky. Keď sa kramár dozvie, že kupujem v spoločnom sklepe, naskutku mi predá domec. Takto nás je ešte viac gazdov. Iným dal aj peniaze, aby len aj ďalej uňho borgovali. Teda my smutne hľadáme na blahobyt našich spoluobčanov; hľadáme, hľadáme, ale vyslobodiť sa neznáme.

Duša pána kaplána sa na túto reč veľmi zamútila.

— Hej, Gabriš, Gabriš, keď by sme mali teraz v Drobieciach úverkový spolok, vyliečil by som

vám rany. Lebo som vedel, cítil, že v takej obci jako sú Drobice potrebný je aj úverkový spolok. Ale keď som ja sem prišiel už nebolo možno vec preinačiť. Ale ešte nenie pozde! Ďakujem vám, že ste sa mi zdôverili. Vidíte tak má činiť uborský ľud. Teraz už nenie tej moci, ktorá by ma hatila v mojej práci. V Drobiciach založíme úverkový spolok! Aj dotiaľ, nech vás dobrý Pán Boh požeňná! Chodte s Bohom a buďte zdravý!

DOPISY.

Z Hornieho Liptova, 3. septembra.

Veľactený Pán Redaktor!

Cteným čitateľom Opravdového Kresťana bude známo, že Adolf Haas, ktorý mal v prenájme všetky erárne bory v Liptove, upadol do konkursu. Árendu štátu platiť nevedel, a ani úradníci a robotníci nedostali platu, následkom čoho štát sekvestroval pilu v Hrádku a tak celý obchod s drevom prestal. Z tohoto mal náš chudobný ľud, ktorý pracoval na pile alebo drevo dovážal, veľkú škodu, lebo prišiel o svoj takrečeno jediný zárobok. Vysoká vláda to vedela a preto hneď sa starala, aby našla iného árendátora. Ale takého árendátora, ktorý by sa podobral do tak veľkého podniku, nemožno tak ľahko najst, no ustávanie vysokej vlády nebolo marné. Asice štátne lesy a pily vyárendoval barón Popper za veľmi ťažkých podmienok, lebo musí vyplatiť požiadavky jak úradníkov tak i robotníkov, ktoré mali oproti Haasovi.

Tak teraz náš chudobný ľud zase príde k zárobku a ten mu je veľmi potrebný, lebo toho leta veru naši murári nedoniesli z hlavného mesta veľké zárobky, lebo tam roboty tiež nehlo.

Ináč nového nemáme nič. Konáme ozimné práce na poli a keď máme čas, ohrievame sa na teplom slnku.

S úctou

—a—r.

Zo sever. Hontu od Sitna, v druhej polovici sept.

Veľoslavná Redakcia
Opravdového Kresťana!
Po skončení letnej práce
Beriem pero v ruku zase.
Prv, jako sa chytím pera,
Prosím pána Redaktora,
Či kúsok miesta poprajú
Tomuto môjmu písaniu,
V tomto časopise milom
V Kresťane Opravdovom.
Ja chcem veľacteným pánom
Spolu všetkým čitateľom,
Podat zprávu kde bývame.
A s čím sa zaoberáme.

V našej obci polštvtasto
Všetkých živých duší jesto;
Všetcia roľníctvo pestujú
Bacsafalva ju menujú.
Z ohľadu náboženského
Sme vyznania augšpurského.
Evanjelici dobrí
A kresťania príkladní.
Dia jazyka sme Slováci,
Čistí a verní vlastenci,
Ctíme si vlast, nášho kráľa,
Jeho jasnosť zemepána.
Nezamlčím však ani to
Jaké bolo u nás leto,
Jaké úrody sme mali
A jako sme ich sobrali.
Leto bolo nepriaznivé,
Časy vždycky premenlivé,
Takmer vždycky len pršalo
Prítom často aj hrmelo.
Sena veru menej bolo
Jak roku minulého.
Zo všetkej zbožia úrody
Tretina chybuje veľmi,
Ale nám toho bude dost
Aspoň len na našu živnosť.
Z čohože tie veľké dane
Teraz v jaseň posplácame,
Z obilia predať neznáme.
Zárobkov žiadnych nemáme.
Ovocia u nás poriedku
Visí len kde tu na stromku.
Ale krumplov chvála Bobu,
Hodne bolo toho roku,
Tak že ten roľník chudobný
Bude mať čo jesť deň po dni.
Zdraví sme však skoro všetci
Chýru niet o influenci,
Prosme Boha, by aj dále
Dal nám zdravie vždycky stále.
Keď aj v hojnosti nemáme
To, čo vždy potrebujeme,
Keď sme ale zdraví, silní
Vyhľadáme si chlieb vždycky.
Naposledy všetkým pánom
Naším cteným čitateľom,
Vinšujem stáleho zdravia
Hojnô božské požehnaní.
Tiež aj pánu Redaktoru
Vinšujem im zdravia, silu
By mohli moc rokov žiť,
Nás o všetkom poučiť.
Teraz už dost, druhý raz víc
Napíše Martin Gečoviez.

Pôverčivé ženy.

Koľko je domácich žien, ktoré ešte aj dnes lepšie veria babonám, bosorkám, jako — svojmu vlastnému spaseniu?

Na túto otázku chcem na krátko odpovedať. Vyrozprávam udalosť Žofie Tichej — tej dobre sa majúcej, ale poverčivej ženy.

Bolo to totiž tak, že kravy Žofie Tichej od istého času nedávaly ani jedno rano mlieka.

Žofia Tichá sa zarmútila a len toľko riekla manželovi:

— Čuješ starký, toto nám doista volajáká stará bosorka zo záviati učinila.

— Zanechaj už tie tvoje babony, rečie manžel, dojde čas, že budú zas dojiť.

Ale Žofija sa nespokojila. Zišlo jej na um, že pán farár oznámil s kazateľne, kto má dajakú neresť, aby sa len na neho obrátil, lebo kde nebude môcť účinkovať, aspoň poslúži s dobrou radou.

Žofia už stojí tam teda pred pánom farárom, ktorému rozpovie, že do jej maštale chodia bosorky, aby jej dal nejaký posvätný prostriedok.

Pán farár bol ochotný a sám k sebe riekol:

— No túto ženu ja základne vylicím z poverčivosti.

Vošiel teda do druhej izby a čoskoro sa vrátil vraviac: „Ženička moja, vezmite tento zapečatený list, choďte s ním každý večer o 10—11 hodine do maštale a dotknite sa ním každého kúta. Potom ho pretiahnite po dne válova.“

Žofia Tichá sa pekne poďakovala a išla domov. Hneď v prvú noc ponáhľala sa teda do maštale, aby použila radu.

— Hľa — hovorí sama k sebe, — dvere na maštali sú otvorené. No ale to sa stane, a zatvorila ich. Veľmi zvedavá bola potom rano, že jako prospel ten — prostriedok? Po čas dojenia bola sama v maštali a — s veľkou radosťou videla, že kravy zas doja.

Ešte budem pokračovať — hovorila.

Budúcu noc teda pošla zas s listom do maštale a to samé spravila. Zas našla otvorené dvere? Čo? Žofia sa rozpálila a vybrešila dievku pre neopatrnosť. Kravy ale zas dojily. Na tretiu noc išla zas s listom do maštale. Teraz našla dvere zatvorené. Keď ich otvorila a s listom išla do jedného kúta, predesená spozoruje, že je tam ktosi nčupený. Posvieti a koho tam vidí? Brata slúžkyňho, ktorého znala celá dedina čo korheľa a zlodeja.

— Teraz už viem — vravela Žofia celkom zverená — prečo nedávaly moje kravy rano mlieka. (Lebo ho nosil do krčmy za pálené.)

Čo budeme tajiť, Žofia išla zardená k pánu farárovi. Keď ju zazrel, usmievave sa spýtal:

— No Žofia, pomohla ti moja rada?

— Veru pomohla, lebo vylicčila nie kravy, ale môj sprostý rozum. Potom vyrozprávala udalosť.

— Teraz ale — riekol natešený farár — otvorme list a vidíme, čo je v ňom napísané. Farár čítal:

Bosorky nebudú mať žiadon účink!
Večer dlhšie sedaj, rano včeašie stávaj.
Práce svoje voždy pilne vykonávaj;
Dozeraj si na to, jak sa křmi statok.

Tak sa to veru stalo!

Kysučan.

BESEDNICA.

Kde láska, tam i Boh.

— Napísal: Lev Tolstoj. —

Žil v meste obuvník menom Martin Avdejič. Žil na prizemí v komôrke o jednom okne. Okno bolo na ulicu. Oknom bolo vidieť, ako India chodili okolo; — bolo síce vidieť im len nohy, ale Martin Avdejič podľa číziem poznával ľudí. Žil už dávno na tom mieste a známosti mal mnoho. Bolo málo párov číziem v okolí, aby nebývaly v jeho rukách raz alebo i dvaráz. Na niektoré robil podrážky, na niektoré prístipky, niektoré obšiva a po druhé i nové priehlavky zhotovuje. I vidal často oknom svoju prácu. Práce bolo mnoho, pretože robota jeho bola trvanlivá, tovar dával dobrý, mnoho zaň nežiadal a vo slove si stál. Keď mohol do času prácu zhotoviť — prijal ju, ale ak nie, klamať sa nehodlal. I znali všetci Avdejiča, a práce mu nikdy neschádzalo.

Avdejič bol vždycky človek dobrý, ale v starobe sa ešte viac k Bohu približoval. Ešte keď Martin ako tovaryš umajstra žil, zomrela mu žena. Zostal po nej jediný chlapček — triročný. Viacej detí nemal. Starší všetci pomreli skorej.

Z počiatku chcel Martin synáčka odovzdať sestre na dedinu, potom mu ho bolo ľúto — pomyslel si: „Ťažké by mal živobytie v cudzej rodine Kapitoška môj, nechám si ho pri sebe“. I odišiel Avdejevič od majstra a žil od toho času so synáčkom v prenajatom byte. Ale nedal mu Boh s detmi šťastia. Sotva chlapec vyrástol a začal otcovi pomáhať, tak že mu začal robiť opravdu radosť: upadol Kapitoška do nemoce, ľahnul, mal asi týždeň horúčku a zomrel. Pochoval Martin syna a zúfal si. Tak si zúfal, že začal na Pána Boha reptáť. Taká omrzlosť zmocnila sa Martina, že neraz prosil Boha o smrť a robil Bohu za to výčitky, že k sebe vzal nie jeho, starca, ale milého jediného syna. Prestal i do kostola chodiť.

Jedenraz prišiel k Avdejovi z kláštora staručký krajan — už ôsmy rok putoval po krajine. Avdejič dal sa s ním do reči a začal sa mu sťažovať si na svoje trápenia.

„Ani k životu, Boží človeče, nemám viac chuti. Len keby umrel! O to jedine Boha prosím. Pre mňa nieta na svete nádeje.“

I riekol mu starček:

„Nie pekne ty hovoríš, Martin! My nemôžeme súdiť dielo Božie. Nie podľa nášho rozumu, ale podľa Božieho

súdu — tvojmu synovi Boh prisúdil umrieť a tebe žiť. Tak je to lepšie. Ale že ty si zúfaš, to je odtiaľ, že chceš žiť k vôli svojej radosti.“

„A komu má človek žiť?“ pýtal sa Martin.

I vraví starček :

„Bohu, Martine, žiť treba. Jakmile Jemu začneš žiť, nebudeš ničím súžený, a všetko sa ti bude zdať ľahkým.“

Pomlčal Martin, potom riekol :

„A ako je to žiť Bohu?“

I vpravil starček :

„Však Kristus nám ukázal, ako žiť Bohu. Ty vieš predsa čítať. Kúp si evanjelium a čítaj v ňom, tam najdeš, ako treba Bohu žiť. Tam je všetko napísané.“

I padly tie slová Avdejičovi v srdce. I šiel ešte v ten deň kúpiť si Nový Zákon s veľkými písmenami, a dal sa čítať.

Avdejič chcel čítať len vo sviatok, ale ako začal čítať, tak sa mu na duši ufahčilo, že začal každý deň čítať. Pozdejšie tak sa zabral do čítania, že v lampe všetek petrolej vyhorel, a predsa nemohol sa odtrhnúť od knihy. I dal sa tak čítať každý večer. A čím viac čítal, tým jasnejšie pochopoval, čo od neho Boh žiada a ako je treba Bohu žiť: a viac a viac sa mu odľahčovalo. Prv keď si ľahol spať, vzdychal a chrechlal a ustavične na syna si vzpomínal, ale teraz len sám k sebe vraví: „Sláva Tebe, sláva Tebe, Hospodine! Buď vôľa Tvoja!“ A od tej doby zmenil sa všetek život Avdejičov. Pred tým, keď bol sviatok, zašiel si i on do hostinca trochu čaju popiť, ba ani páleničky sa neodrieknul. Popil si niekedy so známym človekom, a ač nebol opilý, predsa vychádzal z hostinca rozjarený a vpravil hlúposti; pokrikoval na ľudí a nadával im. Teraz všetko to samo od seba prestalo. Jeho život stal sa tichým a radostným. Z rana posadil sa k práci, pracoval primeranú dobu, sňal lampičku z háčka, postavil ju na stôl, sňal s police knihu, rozložil a sadol do čítania. A čím viac čítal, tým viac pochopuje a tým jasnejšie a veselšie je mu pri srdci.

Prihodilo sa raz, že Martin dlho do noci čítal. Čítal verše sv. Lukáša. Prečítal kapitolu šiestu, čítal verše: „Uderil-li ťa kto v líce, nastav i druhé; a vezme-li ti kto odev svrchní, neprotiv sa, aby si vzal i košeňu. Každému prosiacemu teba dávaj, a od toho, kto vzal, tvoje nežiadať zase. A ak chcete, aby vám činili ľudia ľobre, tak i vy činite im.“ (Luk. 6, 29.)

Prečítal i ďalej tie verše, kde Hospodin vpraví: „Čo mi riekate: Pane Pane! a nečinite čo kážem? Každý kto prihádza ku mne a slyší slová moje a zachováva ich, ukážu vám, komu kto je podobný. Podobný je človeku stavajúcemu domu, ktorý kopal a vytesal hlboko, a založil základy na skale. A keď sa povodeň strhla, oborila sa rieka na dom ten, ale nemohla s ním pohnúť, lebo bol založený na skale. Ale kto slyší a nečiní, podobný je tomu človeku, ktorý stavá dom svoj na piesku bez základu, na ktorý keď oborila sa rieka, hneď padol; i bol pád domu toho veľký.“ (Luk. 6. 46.)

Prečítal tieto slová Avdejevič, a obveselil dušu svoju. Sňal okuliare, položil na knihu, podoprel loket na stôl a zamyslel sa. A začal srovoávať svoj život, s týmito slovami. I vpravil sám k sebe :

„Čo — či stojí môj dom na skale lebo na piesku? Dobre, keď stojí — na skale. Ale ľahko je tebe, keď si sám. Zdá sa, že všetko si urobil, ako Boh káže, ale pobavíš sa medzi ľuďmi — a zase zhrešíš. A tak to pojde ďalej. Už sa mám až veľmi dobre. Pomôž mi Bože!“

Tak chvíľu premýšľal, potom chcel si ľahnúť, ale bolo mu ľúto odtrhnúť sa od knihy. A dal sa čítať, ešte siedmu kapitolu. Prečítal o stotníkovi a synovi vdovice i o odpovedi nečestníkom Jánovým a zašiel až k tomu miestu, kde bohatý Farizeus pozval Pána k sebe na hostinu, a prečítal o tom, ako žena hriešnica pomazala Ježišovi nohy a umývala ich slzami, a ako On ju ospravedlnil. Došiel až do štyridsiatehoštvrtého veršu a tam čítal :

„A obrátil sa k žene, riekol Šimonovi: Vidíš-li túto ženu? Vstúpil som do domu tvojho, vodu nohám mojím nedal si; ale táto slzami smáčala nohy moje a vlasami hlavy svojej ich utrela. Nepoľúbil si ma; ale táto ako som vošiel, neprestala ľúbať nohy moje. Olejom hlavu moju si nepomazal; ale táto masťou mazala nohy moje.“ Prečítal tie verše a pomyslel si: „Vody na nohy som nedal, ani ich nepoľúbil, hlavu olejom som nepomazal...“

A zase sňal Avdejič okuliare, položil na knižku a zase sa zamyslel.

„Ten Farizeus patrne bol taký ako ja. Práve tak, ako sa zdá, len na seba som myslel; ako by sa čaju napil, pekne, v teple a čistote, ale na hosta som ani za mak nepomyslel. Na seba som pamätaval a o hosta ani najmenšie starosti... A hostom kto je? Sám Pán. Keby ku mne prišiel, snáď by i ja tak urobil?“

A podoprúc sa na oba lakty, Avdejič ani nepozoroval, ako zdriemal.

„Mártn!“ náhle ako by zavanulo mu niečo nad ušom.

Martin strhol sa zo spania :

„Kto je tu?“

Obrátil sa, pohliadol k dverám — nikto. Zdriemnul zase. Onedlho zase zreteľne počuje :

„Martin! hej, Martin! podivaj sa zajtra na ulicu, prídem.“

Martin sa prebudil, vstal s lavice, pretrel si oči. I nevie sám — či spal, či sníval, keď počul tie slová. Shasil lampu a ľahnul si.

Včasne z rana vstal Avdejič, pomodlil sa Bohu, zakúrnil, postavil na pec hrniec kaše, pripravil samovar, opásal si zásteru a dal sa do práce. Sedí, pracuje a stále pri tom premýšľa o včerajšej príhode. I myslí jeduo z dvúch: buď že sa mu to snívalo, alebo že opravdu počul hlas. Čo! myslí si, stáva sa i to.

Sedí Martin pri okne, a keď práve nepracuje, díva sa oknom, a ak ide kto okolo v neznámych čizmách, nabne sa, vyhládne z okna, aby uvidel nielen nohy, ale i tvár. Šiel okolo domovník v nových plstených kapcoch, šiel mimo rozvážač vody, potom objavil sa

rovno proti oknu starý vojak Nikolajevský v obšitých starých čizmách s lopatou v rukách. Avdejič poznal ho po bačkorách. Starca volali Štepaničom. Žil z milosti u susedného kupca, mal povinnosť pomáhať domovníkovi. Začal proti Avdejičovmu oknu smetať sňah. Podíval sa naň Avdejevič, a zase sa dal do práce.

„Hľa! zmiatol sa mi veru na starosť rozum.“ Sám seba posmieval Avdejič. „Štepanič smetať sňah, a ja myslím, že ku mne ide Kristus. Zcelka som sa pomiatol na rozume, starý hlupák.“ Len asi desať štiehrov urobil Avdejič, a zase ho čosi tiahne podívať sa oknom. Podíval sa zase oknom a videl, ako Štepanič postaví lopatu k múru a sám sa zobrieva a oddychuje si.

Človek starý, zrobený, ani toľko sily nemá, aby shrabal sňah, pomyslel si Avdejič. Čo keby sa mu dal napit čaj? Veď samovar každú chvíľu môže vrieť. Zapichol tedy Avdejič šidlo, vstal, postavil na stôl samovar, nalial na čaj vody a zaklepal prstom na sklo. — Štepanič obrátil sa a pošiel k oknu. Avdejič kyvnul naň a šiel otvoriť dvere.

„Vojdi, zohrej sa u nás,“ vraví. „Oziaba ťa iste.“

„Zaplať Pán Boh! — kosti to láme,“ vravel Štepanič. Vošiel, otrepal so seba sňah, začal si noby atierať, aby nezamazal podlahu, a potáca sa.

„Nenamáhaj sa utieraním. Ja ti to utrem, to je naša vec, len poď ďalej, sadni si,“ riekol Avdejič. „Tu! napi sa čaju.“

A Avdejič nalial do dvoch skleníc a podal jednu hostovi — ale svoju vyliat na mištičku a začal do nej fúkať.

Štepanič vypil svoju sklenicu, obrátil ju dnom nahor, položil na ňu zostávajúci kúsok cukru, — a poďakoval. Ale bolo vidieť, že sa mu ešte chce.

„Pi ešte,“ vraví Avdejič a nalial ešte sklenicu sebe i hostovi. Pije Avdejič svoj čaj, ale každú chvíľu na ulicu vyhlíada.

„Či niekoho čakáš?“ pýtal sa host.

„Či čakám koho? Hanbím sa ti riecť, koho čakám. Čakám — nečakám, ale padlo mi hlboko v srdce jedno slovo. Bolo to videnie lebo čo, sám neviem. Podívaj sa, bratre môj; čítal som včera v evanjeliume o Kristu Pánu, ako trpel, ako po zemi chodil. Počul si už o tom?“

„Počul, počul,“ odpovedal Štepanič, „ale my nepatrni India nevieme čítať.“

„Nuž tak! čítal som práve o tom, ako On po zemi chodil; čítam, vieš, ako On k Fariseovi prišiel, ale ten mu nevyšiel oproti. Tak tedy, čítal som včera, bratre môj, práve o tom a myslil som si: že Krista Pána ako sa sluší a patrí neprivilal! Keby sa to stalo na príklad mne alebo komu, myslím si, privítal by ho neviem ako. A ten ho ani riadne neprivilal. Tak, hľa! som o tom premýšľal a zadriemnul. Zdriemnul som, bratre môj, a tu slyším, ako ma niekto volá menom. Zdvihol som sa: blas, ako by niekto šeptal hovorí mi: „Čakaj, zajtra prídem!“ A to po dvarazy. Nuž tak, veriš-li, vlezlo mi to do hlavy — sám na seba šomrem, a stále čakám Krista Ježiša.“

(Dokončenie nasleduje.)

HOSPODÁRSTVO.

O oraní strniska.

Oranie strniska po sobraní úrody nebolo predtým v obyčaji, ale teraz už často vidieť po sobraní úrody zorané strnisko. O takýchto veciach rozmýšľať milujúci a po príčine pátrajúci gazda teda môže sa právom pýtať: je-li chosť z rýchlo pooraného strniska? Nebude teda od veci, keď o tomto jedno-druhé rozpoviem.

Starej sústavy trojtlačové prevrátenie strniska, ako vieme všetci, potrebovalo sa za pasienok a malý gazda ani nemohol myslieť na to, aby svoje strnisko zorol, jestli len nechcel tej istej jasene takové na novo zasívať. A nebolo to takto zlé, lebo malo a má strnisko voľačo ceny jako pasienok, keď iný nie, aspoň sme dali pokoj spasenému pasienku za tých pár týždňov, pokiaľ sme dobytok po strniskách pásli. Však ale s týmto zachádzaním, jako zvykli hovoriť, viac utratil gazda na prievoze, jako získal na mýte, lebo do zeme od dobytku pošliapaného strniska nemohlo vniknúť dostatočné povetrie, teplota a vlhkosť, a nedostatkom týchto stála zem zdanlive mrtvá, namiesto toho, že nepretrhuje svoje životné účinkovanie, bolo by pokračovalo rozpukanie sa pôdných čiastočiek, a tým sa bola plodnosť našej zeme polepšila. Tak veru, lebo nedostačí zemi odpočinok, lež aj to je potrebné, aby sme ju priviedli do takého stavu, jako je v obyčaji hovoriť, aby dosiahla čili napuchla a skrz to úrodnejšou sa stala, do takého stavu ale môžeme ju priviesť jedine lea skrze oranie v náležitom čase a spôsobe. V terajší čas ale, keď dal zákon spôsob zastaviť ujmu trojtlačového gazdovstva, s múdrym nariadením XII-ho zákonného článku z roku 1894. znejúcom o poľnom hospodárstve, a následkom toho už na viac miestach s násilným ponechaním na úhor kam-diaľ začína sa šíriť slobodné gazdovstvo, a nezadlho len na zriedkavom mieste bude prinútený gazda svoju zem s obmedzením potrebovať, a pri takýchto okolnostach ani by neznal malý majiteľ svoje sta štraf úzke strnisko s chosňom dať spásť, teda cena strniskového pasienku na mnohých miestach dnes-zajtra ani do počtu nemohúce prísť: tu je čas, aby sa malý gazda neodťahoval od v každom ohľade užitočného orania strniska.

Neslobodno sa odťahovať od orania strniska, lebo skrze to nielen napuchnutie pôdy, a jako som už podotknul jej plodnosť napomôžeme s udrzovaním jej kyprosti a vlhkosti, ale pomimo toho silno plienime aj buriny, s jednej strany skrz vyoranie, s druhej strany ale skrze to, že semená týchto pod zem vtedy dáme a necháme kličiť, keď sa potom pri novšom jasennom alebo pod siatie oraním neomylné zničia; ďalej sa zničia skrze oranie strniska veľmi mnohé škodné svrčky, chrobáky, myšie hniezda a rozličné chrobačie vajčeka, ktoré zvykli zapríčiniť gazdovi nevypočítateľné škody, a ktoré lacnejšie a lepšie, a tak cieľuprimeranejšie na inší spôsob neznáme zničiť.

Aby však oranie strniska išlo ľahšie a malo blahodarný účinok: jedna podmienka tohoto je, aby sme to po žatve čím skoršie a vtedy učinili, kým ešte pda

nevyschla a nedostala kôru, lebo vtedy nielen s polovičnou prácou môžeme skončiť dobrú a peknú prácu, ale vtedy bude ničenie buriny a chrobače zdarnejšie a pattrnejšie. — Ďalšia podmienka je, aby sme strnisko len plytkejšie zorali, lebo v takýto čas hlboké oranie neide s úžitkom, ba skorej so škodou, lebo hlboko zašlé strnisko nezhnije, burina nevypučí, a tak ani nevyhynie, ďalej nebude oranie naše dostatočne kypré, a následkom toho bude lepšie vystavené vetrom a teplu, skrze čo potom jedna najhlavnejšia podmienka napučnutia pôdy: vlhkosť, nebude môcť v žiadúcej miere v nej zostať.

Kto má zem slabšej sily, ten nech ju popraví zoráním strniska, práve tak, ako s jasenným úhorením; kto má ale silnú zem, aj ten si učíní chosť zničením buriny a škodného hmyzu, a pomimo toho, keď v náležitom čase skončil oranie strniska, môže zasiať do neho pohánku, podzimnú repu, prípadne proso, alebo aj čo patvinnu jasennú horčicu a kolenc, alebo aj za zelený hnoj slúžiace rastliny, — ale čas sejby týchto už prešiel a preto o týchto hovoriť je už zbytočné.

Malí hospodárski gazdovia majú pomerne viac zápraže, jako veľko-majitelia a tak aj od tohoto lepšie stihnú múdre obrábať pôdu, zadržať patričné pravidlá orania strniska, a skrze to aj ta účinkovať, že by z málo zeme napotom viac dorábali a boli spôsobilí seba a zrastajúcu rodinu svoju vydržať, jako aj ustavične rastúce ťarchy snadnejšie znášať!

Nezapomeňme že: „koľko orania, toľko požehnaní!“

Kladivo.

Vyzvanie k predplateniu!

Z príležitosti poslednej štvrti roka, t. j. tej doby, v ktorej sa každému jednomu najviac času ujde k čítaniu, do pozornosti ct. slovenského obecnstva úctive odporúčame časopis náš. Časopis náš preto sa opovažujeme odporúčať pozornosti ct. obecnstva, lebo sme si povedomí toho, že len dobré chceme milému slovenskému ľudu. Odkedy časopis náš vychodí, neunavne sme pracovali na tom, aby sme cteným čitateľom našim poskytli zdravý duševný pokrm. Vsemožne sme nástojili na tom, aby sme našim milým rodákom poskytli v časopise našom taký prostriedok, pomocou ktorého dozvedia sa v krátkosti o všetkom tom, čo sa deje v politickom svete, popri tom ale usilovali sme sa slovenskému ľudu v našom časopise aj taký prostriedok poskytnúť, pomocou ktorého bude si vstave popri politických aj všeobecné známosti rozmnožiť a popri tom mravne sa sošľachtif.

Aby tedy časopis náš tejto vytknutej úlohe čím lepšie bol vstave zodpovedať, popri politike donáša v každom čísle viac poučných článkov, donáša mravno-poučné rozprávky a rozjímania. Jedným slovom je tak rozmanitého ob-

sahu, že v ňom najde jak politik, tak aj s politikou sa nezaoberajúci mnoho zaujímavého a poučného. Časopis náš je, čo sa týče objemu, najobsirnejší a čo sa týče obsahu, najrozmanitejší a najbohatší z pomedzi všetkých slovenských ľudových časopisov.

Politický smer nášho časopisu je vlastenecko-liberálny. Zodpovedne nášmu politickému programu v prvom rade bojujeme a aj budúce bojovať budeme proti nevlasteneckému smeru národnostných prepriatcov. Panslávski agitátori rozsievajú semeno nenávisťi v našom dobrom ľude oproti bratom Maďarom, s ktorými žijeme už od tisíc rokov bez toho, aby kedy bola povstala medzi nami nejaká nesvornosť. My sme užívali svoj materinský jazyk slobodne tisíc liet a užívame ho aj teraz. Nik nám ho nebral a nik nám ho ani neberie. Lúbili sme vlast našu a ľúbime ju aj teraz a ľúbif ju aj budeme. Nikdy sme nehľadali za hranicami bratov, ani ich nehľadáme, ani ich hľadať nebudeme. Bratmi sú nám Maďari, s tými žijeme a žif budeme. **My sme boli vždy dobrí Uhria, nimi sme a nimi aj zostaneme.** Bojovali sme vždy za vlasť našu drahú, krv svoju sme cedili za celistvosť jej, za zveľadovanie jej. Rovné práva s bratmi Maďarmi a s inými vo vlasti žijúcimi národnosťami sme požívali vždy a ich aj požívame.

Dalej odhodlane budeme bojovať aj proti ľudárom, ktorí sú pre pokoj krajiny práve tak nebezpeční, jako národnostní agitátori. Národnostní agitátori popudzujú proti všetkému, čo je vlastenecké, ľudári ale proti všetkému čo nenie katolícké. Účinkovania obúch sú nanajvyš škodlivé pre krajinu, lebo agitácie ich podrývajú svornosť a bratskú lásku medzi občianstvom našej milej vlasti. Úlohou našou bude tedy, aby sme dobrý slovenský ľud vystrihali pred agitáciami týchto stránok.

Na základe v krátkosti podaného programu prosíme o ďalšiu dôveru ct. obecnstva, prosiac priateľov našich zásad, aby časopis náš všemožne rozširovali. Zároveň prosíme tých pánov, ktorí sú nám predplatok dlžný, aby tejto svojej povinnosti čím skôr ráčili zadosť urobiť.

Vlastenecký smer a liberálne zásady, ktoré zastávame, zaslúžia všestrannú podporu.

Časopis náš stojí ročite len 4 koruny.

na pol roka 2 »

do konca b. roku 1 korunu.

Dopisovatelia dostanú zdarma časopis náš. Predplatitelia «Slovenských Novín» dostanú časopis náš za pol ceny.

CHYRNÍK.

Meniny jeho veličenstva. Jako po iné roky, tak i teraz 4. októbra meniny jeho veličenstva slávnostne zasvätili v hlavnom meste. V budínskom chráme Matiašovom odbývaly sa slávnostné úradné služby Božie za prítomnosti členov vlády, zákonodarstva, krajinských úradov, mestských zastupiteľov a armády. Z príležitosti menín kráľových v hlavnomestských školách prednášky sa nevydržovali.

Chorý biskup. Szombathelyský biskup Kornel Hidassy trpí na hrdlovú nemoc, ktorá ho už dlhšie trápi. Nemoc jeho sa teraz natoľko zhoršila, že sa obávajú toho najhoršieho.

Kráľ na poľovačke. Jeho veličenstvo kráľ dňa 3. t. m. odcestoval do Radmeru, kde bude za viac dní poľovať.

Chorý arciknieža. Arciknieža Karol Ferdinand najmladší brat dediča trónu, odkedy vrátil sa z veľkých haličských manévrov ustavične chorľavie a často trpí na veľkú triašku. Nemoc zadovážil si pri manévroch v Haliči, kde konal práve tak ťažkú a únavnú službu, ako bárktorý vojenský dôstojník. Jest nádej, že arciknieža onedlho úplne ozdravie.

Ako zomrel princ Albert. O príčine smrti saského princa Alberta písalo sa, že zomrel následkom úrazu, keď vypadol z koča, lebo sa mu kone splašily. Teraz však píše z Draždian, že princ Albert stal sa obeťou svojej nepozornosti. Princ Albert a princ z Braganzy totiž razom sa viedli na svojich záprahoch z manévrov do kráľovského kaštieľa v Pöckelvitzi. Na ceste princ Albert nabídal stávkou princovi z Braganzy, že on dôjde prv do kaštieľa. Na to oba princí začali hnať kone o závod. Parípy braganzského princa šly lepšie, ale pri jednom zákrute cesty princ Albert dohonil ho a ačkoľvek bola tu cesta veľmi uzka, chcel ho predbehnúť. Sľahol kone, koče na úzkej ceste sa srazily a srážka bola tak prudká, že knieža Albert padnúc s koča hlavou uderil do jedného stromu. Pokým ho zanesli do kráľovského kaštieľa bol už mŕtvý.

Evanjelický čítací spolok vo Zvolene. Evanjelickí mešťania mesta Zvolena idú založiť evanjelický čítací spolok, jehož účelom bude sbromaždiť mešťanskú triedu a napomáhať jej vzdelávanie sa. Konfessionálna netrpelivosť bude zo spolku úplne vytvorená, tým viac, že členami nového čítacieho spolku môžu byť aj ľudia iného vierovyznania.

Nešťastná smrť jedného prepošta. Matias Muzsics prepošt a farár v Szabadke počas kúpania v blízkom jazere Palič dostal srdcový kŕč a nešťastný človek utopil sa. Mŕtvolu prepošta až na druhý deň vyťahli z jazera. Tragický prípad vzbudil na celom okolí úprimnú sústrasť.

Arciknieža Otto v nebezpečí života. Arciknieža Otto, ktorý teraz na okolí obce Nadvorna poľuje, tieto dni večer vracal sa z lesa domov. Zrazu zpoza veľkého kra vyskočil jeden ozrutný medveď a rovno blížil sa oproti arcikniežatu, ktorý bol natoľko prekvapený, že bez všetkého rozmysľania strelil na zver. Guľa ranila medveďa do pŕsa, na čo ozrutná beštia zúrivo chcela sa vrhnúť na arciknieža, ktorý nemajúc už náboju v puške, stál ako omráčený. Tu v tom najavrchovanejšom okamihu, keď medveď chcel už svojimi dlapami objať arciknieža Ottu, dobehnuť ta hájnik a jedným dobre miereným výstrelom usmrtil nebezpečnú beštiu.

Vymenovania. Jeho veličenstvo kráľ dr Zoltána Fabó, kráľ. okresného podsudcu v Krupine vymenoval za kráľ. vicefiškála ku kráľ. súdnej stolici v Segedíne. — Dr Hugo Röck, mimoriadny profesor na banickej a lesnickej akademii v Baňskej Stiavnici vymenovaný je za baňského radcu a za riadneho učára na tejže akademii.

400ročná slávnosť pripojenia Görzu ku Austrii. Tieto dni pekným spôsobom oslávili v Görzi 400ročnú pamiatku privtelenia Görzu a Gradišky ku Austrii. Ku slávnosti došiel aj veličenstvo kráľ, ktorého okázale prijali. Potom za veľkej slávnosti v prítomnosti kráľa odhalili pamätnú tabulu, zhotovenú na 400ročnú pamiatku pridelenia Görzu a Gradišky ku dedičným provinciam Austrie. Večer bol dvorný obed, fakláda a osvetlenie mesta. — Jeho veličenstvo v nedeľu navštívil Gradišku a odtiaľ odcestoval späť do Sönbrunnu.

Štvrtý okres liptovskej stolice. Ešte prechodca terajšieho ministra vnútorných záležitostí — ako známo — rozpustil štvrtý slúžnovský okres stolice liptovskej a prideli ho ku ostatným trom okresom. Proti tomuto rozhodnutiu Jozef Krno podal appellátu, následkom ktorej — ako „Liptó“ píše — minister teraz vyzdvihol platnosť dotyčného ministerského nariadenia a tak pravdepodobné je, že v liptovskej stolici zas riadia štvrtý slúžnodvorský okres.

Nová svätá. V chráme sv. Petra v Ríme za veľkej cirkevnej slávnosti Johannu Lestonnac vyblásili za svätú rímu katolíckej cirkve. Nová svätá narodila sa r. 1556 z francúzskej zemanskej rodiny. Chcela byť mníškou, ale jej rodičia vydali ju za jedného ďalšieho pokrevného. Jeanne Lestonnac po smrti svojho manžela založila reholu pre mníšky pod menom „Deéry Marie“ a i sama vstúpila do kláštora tejto rehole za mníšku. Umrela r. 1640. v 84. roku života svojho. Tam kde účinkovala, už za jej života ctíli ju jako svätú.

Vysoký vek. V Triesti zomrela jedna starena menom Maria Grizt v 101. roku veku svojho. Zavčasu ovdovela, aj deti jej všetky zomrely. Živila sa ručnou prácou.

Nová hviezdáreň. V O-Gyale pri Komárne tieto dni za pekných slávností otvorili nové uh. kr. observatorium za prítomnosti ministra orby Ignáca Darányiho. Po slávnosti bola hostina, počas ktorej gróf Franc Esterházy v peknom teaste vyzdvihol zásluhy ministra okolo nového vedeckého ústavu.

Požiare. V Starom Budíne tieto dni v Goldberge-
rovskej farbiarni zhořela budova, ktorá slúžila na su-
šenie zafarbených látok. Ostatné budovy fabriky vďaka
rychlej pomoci hasičov boli ratované. Škoda obnáša asi
20.000 korún. — V Bardyjove 1. októbra v noci vypukol
požiar, ktorému padly za obeť dve budovy a hostinec
Heinricha Gertnera. Na šťastie víchor prestal duť a ha-
sičom podarilo sa oheň lokalizovať. — V obci Komloška
tieto dni zhořelo 40 domov a 35 pobočných stavísk.
Požiar požadoval i jedon ľudský život. Manželka obecného
rychtára Jána Fehéra totiž zahynula v ohni. Obyvateľstvo
vyšlo na žobrácku palicu, lebo takrečeno nič nebolo
poistené.

Zamurovanie Svätej brány. Koncom svätého ináč
i milostivým nazvaného roku práve s takou skvelou
cirkevnou slávnosťou zamurujú Svätú bránu chrámu sv.
Petra, s akou ju otvorili. Ku zamurovaniu potrebné tehly
sú už hotové a jednu z nich už aj ukázali pápežovi.
Každá tehla je pozlátená, na jednej strane vidno herb
a meno pápežovo, na druhej však dátum svätého roku.
Pápež Lev XIII. vyslovil svoju nádej, že jeho následník
na tróne rímskych pápežov roku 1925 tiež slávnostne
sláviť bude jubilárny rok cirkve rímsko-katolíckej.

Nechcel svedčiť. Jozef Baumann, správca jednej
mestskej elem. školy v Budapešti obesil sa tieto dni na
svojom byte. Nešťastný direktor zanechal list svojej ma-
želke v ktorom udáva, že je v jednej záležitosti citovaný
za svedka a ponač nechce ani proti jednomu svojmu
kollegovi svedčiť, radšej zomre. Po direktorovi zostalo
5 detí.

Z oficiera — cigáňsky primáš. Ján Zöldy, nad-
poručík pri 15. honvédskom pluku v Trenčíne tak ná-
ruživo obľúbil si hudbu na husľach, že zaslal prosbu
ministromu honvédstva, v ktorej vzdáva sa svojho dôstoj-
níckeho rangu, lebo vstúpi za primáša do jednej cigáňskej
bandy. Nadporučík často hrával svojim spoludôstojníkom
v Trenčíne, prečo ho tí v priateľskom kruhu nazývali
len: „Marci cigán.“ Zöldy je naturalistom, nóty nezná.
Zöldy teraz pod menom „Marci cigán“ hráva s jednou
cigáňskou bandou v Budapešti.

Zastrelený sudca. Z Pančovy oznamujú, že na
vyšetrujúceho sudcu tamojšej kráľ. súdnej stolice Lud-
vika Rácza jedon na nivoč vyšlý kupec Mita Radič z
pomsty revolverom strelil. Nešťastný sudca na druhý deň
podľahol utrpanej ťažkej rane. Lapeny vrah hovorí, že
nechcel zastreliť sudcu, ale jedného advokáta

Železničné nešťastie. Na železničnej stanici vo
Vacove tieto dni z Budapešti jachajúci nákladný vlak vrazil
do jedného prázdneho vlaku, stojaceho na stanici. V
okamihu nešťastia konduktor Oskár Leitner tak nešťastne
soskočil s vlaku, že sa zabil; konduktor Jozef Csető
zomrel na mieste a vodič vlaku Juraj Udvardy utrpel
ťažké úrazy. Šesť vozňov nákladom naplneného vlaku
dodrúzgalo sa, tak i lokomotíva. Škoda obnáša skoro
200 tisíc korún. Vyšetovanie má objaviť, kto zapríčinil
nešťastie.

Mať a dcéra V Paludzi v Liptove manželka Jána
Devečku nútala svoju dcéru, aby sa vydala za toho mlá-
denca, ktorého jej mater vybrala, a keď dcéra opätovne
vyhlásila že sa za toho mládenca nevydá, zahrozila sa
jej, že sa utopí. Dcéra rozhodne stála na svojom a mať
skutočne skočila do Váhu a tam sa utopila. Smrť matky
tak hrozne účinkovala na dcéru, že zblaznela.

Zavraždila svoju sestru. V Carskoje Selo pri
Petrohrade dostavila sa na policajný úrad manželka
ruského diplomatu baróna W. a predniesla, že svoju 19-
ročnú sestru zo žiarlivosti zastrelila. Barónka je 22ročná
a má dvoje detí; je rodom Španielčanka. Barónku W.
predbežne umiestnili v nemocnici väzňov, lebo myslia,
že vraždu spáchala v pomätenosti.

Boj s raubšicmi. V revíri grófov Andrásyých v
dobrinskom lese horár Onecz zastrelil jedného pitláka,
ktorý ho bol spolu so svojimi synmi napadnul. Keď
raubšic mŕtvý klesol, jeho oba synovia počali páliť na
horára, ktorý vystrieľal na útočníkov všetky náboje svoje
bez toho, že by ich bol ranil. Keď Onecz nemal už pa-
trónov, mladí pitláci vrhli sa naňho a zabili ho sekerou.
Žandári vrahov chytili.

Samovražda? Heinricha Schönhofera listonoša v
Ružomberku tieto dni našli utopeného vo Váhu neďaleko
textilnej fabriky. Mása za to, že sa stal samovrahom.

Budeme mať dosť kávy. Loď Istria so Santosu
pláva do Fiume s veľkým nákladom. Loď vezie 60.000
vriec kávy pre kávové sklady vo Fiume.

Strelil cez okno. V Oslanoch tieto dni večer akýsi
zločinec strelil cez oblok na manželku Jána Deáka mladš.
ale na šťastie netrafil. Útočníka hľadajú žandári.

Amerika. Vystahovalec, ktorý vrátil sa z Ameriky
do Viedne, píše „Arbeiter-zeitung“-u: „Kto čo len jedno
stebielko najde v Europe, ktorého sa môže ešte zachytiť,
nech sa raz na vždy vzdá chýtok vystahovať sa do Ame-
riky. Všetko, čo čítate a počujete o Amerike, že tam
India ľahko prídu ku dobrému postaveniu, ba že za
krátky čas sbohatnú, je humbug. Americká chvastatosť a
nepravý stud nešťastných vystahovalecov, ktorí nemajú
smelosti priznať sa, že sa im horšie vedie v „zlatej“
Amerike, než doma, sú príčinami takých lží šírených ku
prospechu rozličných cestovateľských agentúr, nesvedo-
mitých sdieračov a ku ohromnej škode úbohých ľahko-
verných vystahovalecov.“

Čo čítajú v Japonsku. Zo zprávy cisárskej kniž-
nice v Tokio môžeme zvedieť, že behom 24 dní kofki
India čítali v knižnici a čo. V horeudanom čase 7770
osôb vybralo si knižky na čítanie a síce v prvom rade
dejepisné, zemepisné a cestopisné diela. Z vedeckých
odvetví vypožičali si 4768 japonských a čínskych a 406
europejských spisov. Z matematických, prírodopisných
a lekárskejších spisov vybrali si 9506 diel japonských
a 308 od europejských spisovateľov, a konečne z indic-
kých, politických a štátoprávných spisov 6577 japonských
a 304 europejských diel. Najmenej čítali v Japonsku
náboženské spisy a síce len 635.

Nešťastie na dráhe. Na železničnej trati medzi Popradom a Kežmarkom vlak prešiel Katarínu Greňa rod. Jurčo. Nešťastná osoba naskutku vypustila dušu.

Judášovi prívrženci. Vo východnej časti Sibíra utvorila sa jedna nová náboženská sekta, ktorá Judáša Iskariotského považuje za svojho patrona; počet tejto sekty čím diaľ rastie. Učia, že Judáš bol najhodnejší učedník Krista Pána, lebo on úprimne oľutoval svoj hriech, natoľko, že z trestu sám sa obesil. Judáš mal ctiteľov už vo stredoveku, ale tí preto ctili zradcu Spasiteľovho, lebo dľa ich učenia bez jeho zrady nebol by mohol Kristus vykúpiť na kríži hriechne ľudské pokolenie. V Mezopotánii je sekta t. zv. jezidišov, ktorí klaňajú sa čertovi, veľkému Luciferovi, jako ku sprostredkovateľovi vykúpenia človečenstva.

Román zo života. Jedna berlínska švajdlena vyšla jedného dňa na poväč a spatrila tam mladého muža, ktorý sa placho v tmavom kúte ukrýval. Pofakaná súc, chcela urobiť krik, mladík ju však uchlácholil tým, že jej vyprával historiku svojho utrpenia. Už vraj dlhší čas je bez práce a ponevác je pozbavený všetkých prostriedkov, vyvolil si toto miesto za nocľach. Dojatá súc útrpnosťou, bežala švajdlena do bytu a doniesla neborákovi jedlo a nápoj. Mladý muž dochádzal na to častejšie k švajdlene pre jedlo a nápoj, konečne dávala mu aj peniaze, aby si mohol byť zaopatrený. Neskôr našiel aj zamestnanie a časom vyvinul sa zo známosti tejto, neobyčajným spôsobom započatej, dôvernej pomer, ktorý v lete zakončený bol sňatkom. Švajdlena vypovedala svoj dosavadný byt a mladí manželia najali si v tom istom dome byt väčší. Onedlho však po sobášii nastala pre mladú ženu doba utrpenia. Muž nechcel pracovať a ďalej so svojou ženou žiť. Jedon kus nábytku za druhým putoval do záložne a získané peniaze premrhal muž v krémách. Jednej noci vrátil sa domov opäť opilý, začal ženu biť a vyhnal ju von z bytu. Susedia našli ju rano na povale, odenú ľahkou nočnou šatou, celú skrehlú na tom istom mieste, na ktorom kedysi svojho muža poznala. Útrpní domoví vzali ťažko nemocnú do svojej opatery.

Pomník jednomu psovi. Na vrchu sv. Bernharda tieto dni postavili pomník bernhardskému psovi „Barry“ zvanému. Chýrny pes behom desať rokov štyridsiatim ľuďom ratoval život, ktorí na ľadom a sňahom pokrytých cestách Bernhardského vrchu zabúdili. Najvýznamnejší čin Barryho bol nasledovný: Raz tento pes našiel v sňahu jedno driemajúce desiatročné dieťa. Múdre zviera porozumelo nebezpečeniu a najprv svojím dychom zohrialo už skrahnuté dieťa a pritom svojou dlapou budilo ho zo spánku. Barry potom si ľahnul a pomáhal malému chlapcovi pokým chlapček nevyšadol mu na chrbát. Pes na to pozorne zanesol ratovaného chlapca do kláštora, kde ho už mnísi opatrili. Svetochýrny pes „zomrel“ následkom bojovnosti jedného cudzinca, ktorý zľaknul sa blížiacoho sa Barryho a zastrelil ho. Na tomto pomníku zvečnený je ten výjav, jako ratoval pes toho malého chlapca.

Neobyčajná odmena. Policia mesta San-Francisko v Amerike 250.000 dol. odmenu sľúbila tomu, kto vypátra zlodějov, ktorí behom niekoľko týždňov mnoho drahocenných vecí pokradli. Dňa 7. augusta kotvila pri meste San-Francisko parolod „Corona“, na ktorej krem mnohých veľkých ballonov a truhlic bola aj malá ručná taška, ktorá ale bez stopy zmizla. Zloděj, ktorý kapsičku ukradol, zaiste známosť mal o drahom jej obsahu, lebo viac stál než obsah všetkých ostatných kufrův a truhlic. Medzi inými vecmi bolo v kapsičke: jedon medaillon vyložený s brillantami podobajúci sa hviezde na ťažkej zlatej retiazke, ďalej jedna ihla morskú hviezdu predstavujúca a vykladaná najkrajšími diamanty sveta, potom jedon polmesiac z krásnych veľkých diamantův, viac náručnic a prsteňov, každý vyložený krásnymi brillantami, prstene so safirmi a brilliantmi, kvety z rubínov a diamantův. Cena týchto vecí je obromná, prečo je ľahko pochopiteľné, že policia takú veľkú odmenú sľúbila tomu, kto zlodēja chyť.

Vzrast rakov. Všeobecne je rozšírená mienka, že rak potrebuje 15 rokov, pokým nadobudne 100 gramův váhy. Oproti tomu teraz mnichovský professor dr Hofer na základe svojho dlhoročného pozorovania tvrdí, že rak po uplynutí 2—3 rokov váži 25—27 gramův, nasledujúceho roku ale až 75 gr. a ešte v septembri toho istého roku dosiakne 110 gramův a o jedon mesiac pozdejšie jeho váha vzrastie na 125 gramův. Teda rak k úplnému vyvinutiu potrebuje len 3—4 roky a nie 15 rokov.

K U O B R Á Z K U .

Modloslužba v Číne.

Len nedávno boli sme sa obšírnejšie zmienili o krvavých bojoch v Číne, ktoré sú tak veľmi na úkor viery Kristovej. Že sa Číňania tak začate pridŕžajú svojho náboženstva, ak ich poveru možno vôbec nazvať náboženstvom, toho príčinou sú ich kňazi. Náboženstvo Číňanův založil jedon čínsky učenc asi v šiestom stolytí pred narodením Krista Pána a položil ho na základ výpovede: „Čo nechceš aby ti iní činili, nečiň ani ty im.“ Nauky tohoto učenia však boly spálené a potom len dľa pamäti niektorých Číňanův znova napísané, pričom mnoho pravdy bolo prekrúteno už aj samým reformátorom Budhom, ktorý onedlho po Konfuciovi svoje nauky hlásal a s Konfuciovými pomiešal. Čínski kňazia rozličným čarodějníctvom udržujú svoju moc nad ľuďom a odtiaľ je, že sa v Číne ťažko šíri viera Kristova. Číňania vzývajú modly a prinášajú im obete v podobe nápojův, drúbeže a často pália aj cifrované papiere a voňavé drevo. I náš obrázok predstavuje ako pália voňavé drevo, ktoré riadne od svojich kňazův za drahé peniaze kupujú, ku počte daného ich boha.

Piatný od 1. októbra 1900.		Vozný železničný poriadok.				Piatný od 1. októbra 1900					
Párkány-Nána—Léva. Léva—Garam-Berzencze.						Garam-Berzencze—Léva. Léva—Párkány-Nána					
Stanice	triedy	osobný	miešan.	osobný	miešan.	Stanice.	triedy	miešan.	miešan.	osobný	miešan.
		vlak	vlak	vlak	vlak			vlak	vlak	vlak	vlak
		I—III.	I—III.	I—III.	I—III.			I—III.	I—III.	I—III.	I—III.
Párkány-Nána	ind.	5:35	9:05	4:08	—	Garam-Berzencze	ind.	—	4:25	—	12:30
Kőhid-Gyarmath	»	5:52	9:22	4:25	—	Jálna	»	—	4:33	—	12:38
Kéménd	»	6:07	9:37	4:40	—	Saskó-Váralja	»	—	4:44	—	12:49
Bény	»	6:19	9:49	4:52	—	Garam-Szt.-Kereszt	»	—	5:01	—	1:06
Csata	érk.	6:31	10:01	5:05	—	Geletnek-Szklenó (Sz.-für.)	»	—	5:24	—	1:26
Oroszka	ind.	6:47	10:27	5:29	—	Szénásfalu-Vihnye (V.-für.)	»	—	5:35	—	1:34
Garam-Damásd	»	6:57	10:37	5:39	—	Zsarnócza	»	—	6:02	—	2:00
Zeliz	»	7:09	10:50	5:52	—	Zsarnócza-Fürészmalom	»	—	*6:07	—	*2:05
Nagy-Salló	»	7:36	11:18	6:20	—	Garamrév	»	—	6:14	—	*2:12
Alsó-Várad	»	7:53	11:35	6:37	—	Rudnó	»	—	6:30	—	2:28
Léva	érk.	8:10	11:52	6:54	—	Ujbánya	»	—	6:45	—	2:40
	ind.	8:20	—	—	7:14	Garam-Szt.-Benedek	»	—	7:16	—	3:11
Nagy-Kosmály	»	8:38	—	—	7:38	Kovácsi	»	—	7:27	—	3:22
Kovácsi	»	8:46	—	—	7:48	Nagy-Kosmály	»	—	7:38	—	3:36
Garam-Szt.-Benedek	»	9:04	—	—	8:19	Léva	érk.	—	7:55	—	3:53
Ujbánya	»	9:25	—	—	8:57		ind.	5:05	—	9:45	4:25
Rudnó	»	9:30	—	—	9:08	Alsó-Várad	»	5:23	—	10:03	4:50
Garamrév	»	9:41	—	—	9:20	Nagy-Salló	»	5:46	—	10:26	5:17
Zsarnócza-Fürészmalom	»	*9:47	—	—	9:29	Zeliz	»	6:08	—	10:49	5:51
Zsarnócza	»	10:00	—	—	9:54	Garam-Damásd	»	6:20	—	11:01	6:04
Szénásfalu-Vihnye (V.-für.)	»	10:13	—	—	10:12	Oroszka	»	6:31	—	11:11	6:23
Geletnek-Szklenó (Sz.-für.)	»	10:19	—	—	10:33	Csata	»	6:38	—	11:18	6:32
Garam-Szt.-Kereszt	»	10:37	—	—	11:08	Bény	»	7:09	—	11:36	7:03
Saskó-Váralja	»	*10:44	—	—	11:18	Kéménd	»	7:20	—	11:47	7:17
Jálna	»	10:53	—	—	11:29	Kőhid-Gyarmath	»	7:33	—	12:00	7:33
Garam-Berzencze	érk.	11:00	—	—	11:37	Párkány-Nána	érk.	7:49	—	12:17	7:52
Tót-Megyer—N.-Bélicz. N.-Bélicz—Privigye-Bajmóc.						Privigye-Bajmóc—N.-Bélicz. N.-Bélicz—Tót-Megyer					
Stanice	triedy	osobný	osobný	osobný	osobný	Stanice.	triedy	osobný	miešan.	osobný	osobný
		vlak	vlak	vlak	vlak			vlak	vlak	vlak	vlak
		I—III.	I—III.	I—III.	I—III.			I—III.	I—III.	I—III.	I—III.
Tót-Megyer	ind.	4:15	11:55	4:10	7:20	Privigye-Bajmóc	ind.	8:50	11:35	—	4:55
Annamajor	»	*4:26	*12:06	*4:21	*7:31	Koós	»	4:02	11:49	—	5:07
Nagy-Surány	érk.	4:37	12:17	4:32	7:42	Nyitra-Novák	»	4:14	12:06	—	5:19
	ind.	4:45	12:27	4:37	7:50	Nemes-Kosztolány	»	4:29	12:29	—	5:34
Ondrohó	ind.	*4:56	12:39	*4:48	8:02	Nyitraszeg	»	4:40	12:44	—	5:45
Komjáth	»	5:08	12:51	5:00	8:14	Oszlány	»	4:48	12:55	—	5:53
Nagy-Kér 6. sz. őrh.	»	*5:22	*1:05	*5:14	*8:28	Nagy-Ugrócz	»	4:59	1:18	—	6:05
Nyitra-Ivanka	»	5:40	1:23	5:33	8:47	Simony	»	5:06	1:27	—	6:12
Nyitra	érk.	5:57	1:40	5:50	9:04	Nagy-Bélicz	érk.	5:15	1:38	—	6:21
	ind.	6:07	1:45	5:55	—	Nagy-Bélicz	ind.	5:20	—	1:53	6:36
Kajsza 10. sz. őrh.	»	6:13	*1:56	6:06	—	Kis-Bélicz	»	*5:24	—	*1:57	*6:40
Üzbégh	érk.	6:22	2:05	6:15	—	Nyitra-Zsambokrét	»	5:33	—	2:06	6:49
Vicsap-Apáti	»	*6:41	*2:25	*6:34	—	Chynorán 15. sz. őrh.	»	5:40	—	*2:12	*6:55
Szomorfalu	»	6:51	2:35	6:44	—	Bossány	»	5:48	—	2:21	7:04
Nyitra-Ludány	»	7:13	3:02	7:07	—	Nagy-Tapolcsány	»	6:12	—	2:44	7:27
Nagy-Tapolcsány	»	7:37	3:25	7:30	—	Nyitra-Ludány	»	6:30	—	3:07	7:46
Bossány	»	7:54	3:42	7:47	—	Szomorfalu	»	6:53	—	3:33	8:09
Chynorán 15. sz. őrh.	»	8:04	3:51	7:57	—	Vicsap-Apáti	»	*6:59	—	*3:40	*8:15
Nyitra-Zsambokrét	»	8:11	3:58	8:04	—	Üzbégh	érk.	7:18	—	4:00	8:34
Kis-Bélicz	»	*8:20	*4:07	*8:13	—	Kajsza 10. sz. őrh.	»	*7:28	osobný	*4:19	*8:44
Nagy-Bélicz	érk.	8:24	4:11	8:17	—		vlak	—	—	—	—
Nagy-Bélicz	ind.	8:34	4:25	8:22	—	Nyitra	érk.	7:39	I—III.	4:30	8:55
Simony	»	8:45	4:39	8:33	—		ind.	7:44	1:49	5:11	9:05
Nagy-Ugrócz	»	8:55	4:53	8:41	—	Nyitra-Ivanka	»	8:02	2:07	5:32	9:23
Oszlány	»	9:06	5:08	8:52	—	Nagy-Kér 6. sz. őrh.	»	*8:17	*2:22	*5:47	*9:38
Nyitraszeg	»	9:15	5:20	9:01	—	Komjáth	»	8:32	2:37	6:02	9:53
Nemes-Kosztolány	»	9:32	5:43	9:17	—	Ondrohó	»	*8:41	2:47	*6:11	10:03
Nyitra-Novák	»	9:45	6:01	9:30	—	Nagy-Surány	érk.	8:52	2:58	6:22	10:14
Koós	»	9:58	6:17	9:43	—	Annamajor	ind.	9:02	3:08	6:34	10:24
Privigye-Bajmóc	érk.	10:10	6:32	9:55	—	Tót-Megyer	érk.	*9:12	*3:18	*6:45	10:34
Garam-Berzencze—Selmezbánya.						Selmezbánya—Garam-Berzencze.					
Stanice.	triedy	nák. os.	osobný	miešan.	Stanice.	triedy	nák. os.	miešan.	osobný		
		vlak	vlak	vlak			vlak	vlak			
		I—III.	I—III.	I—III.			I—III.	I—III.	I—III.		
Garam-Berzencze	ind.	6:43	12:22	5:25	Selmezbánya	ind.	4:50	9:25	2:55		
Kecskés 3. sz. őrh.	»	*7:09	*12:43	*5:49	Bélabánya	»	5:24	9:59	3:28		
Bélabánya	»	8:00	1:27	6:38	Kecskés 3. sz. őrh.	»	*5:55	*10:30	*3:59		
Selmezbánya	érk.	8:52	2:03	7:28	Garam-Berzencze	érk.	6:15	10:50	4:13		

* Podmiečne vlák zastane.

Hrubé čísla značia nočné hodiny.

Tlačou cis. a král. dvornej kníhtlačiarne Viktora Hornyánskeho v Budapešti.